

אח"כ כשבא זקני לביתו דיבר הרבה בשבחו של הרבי מוויזניץ ומגדלותו. וזמן מרובה אחר פטירת זקני נסע פעם כ"ק אאמו"ר זי"ע אל הרבי מוויזניץ לגראסווארדיין, על שבת מברכים תמוז, והי' שם שני שבתות ברצופים, ואתו עמו הי' גם בנו, ה"ה אחי הגדול הגה"צ ר' צבי אביגדור שהי' אז עדיין בחור. ואח"כ נסע אחי הג"ל על ימים נוראים לגר"וו. ומה נשתלשל ששני ש"ב האחים הר"ר צבי אביגדור והר"ר משה יוסף גאלדשטיין ז"ל הי"ד נכדי זקני, נסעו תמידין כסדרן לגר"וו על ימים טובים ושבתות. וגם אני זכיתי לנסוע לגראסווארדיין בשנותיו האחרונות של רבינו מוויזניץ זי"ע תרצ"ד תרצ"ה תרצ"ו, והייתי שם כ"פ על חג השבועות וכ"פ על חג הסוכות, ופ"א מיוה"כ עד אחר סוכות, וגם על חג הפסח האחרון שנת תרצ"ו זכיתי להיות שם. ועוד הרבה פעמים.

וכאשר רצה כ"ק אאמו"ר זצ"ל להדפיס את הספה"ק קדושת אהרן, שלח את הכתבים להרבי מוויזניץ, ע"י ש"ב ר' משה יוסף ג"ש הג"ל כשנסע לגר"וו, להראותם אליו בכדי שיתן הסכמה ע"ז, ואמר לו הה"ק מוויזניץ שיניח הכתבים אצלו ויעיין בהם, ואח"כ כשהחזירם ונתן לו את מכתב ההסכמה (שכתב בו בין השאר, האי סבא קדישא וכו'), אמר לו הרבי מוויזניץ בענוותנותו, איך קען דעך אין דעם וויפיל דער האן אין בני אדם (כי ספרו של ק"ז הוא רובו ככולו ע"ד הסוד).

ושמעתי מפ"ק אאמו"ר זי"ע, שק"ז הי' בידידות גדול עם הגאון האדיר המהרש"ג זצ"ל אבדק"ק סעמיהאלי, ודכירנא שהיו הרבה חלופי מכתבים ביניהם במו"מ של הלכה, וכמה מהם נדפסו בשו"ת מהרש"ג, ובספרא הדין. ופ"א הי' באונגארן זמן, אשר אנשים הרוויחו מעות הרבה ונעשו עשירים, ולהמסחרים האלו היו צריכים להרבה מעות, ע"כ לוו הסוחרים סכומים גדולים על פראצענט, ושלמו הפראצענטן על יום. והגאון המהרש"ג התיר את הענין על איזה אופן, וק"ז בירר ההלכה שיש בזה איסור ריבית, והם פלפלו ביניהם במכתבים זע"ז, והמהרש"ג כתב לו חו"ד להיתר וגם באיזה אופן יכתבו הכתב היתר עסקא, וק"ז כתב לו דעתו לאיסור, וככה נמשך השקלא וטריא ביניהם זמן רב. עד שפ"א ביום ז' אדר בק"ק קאלוב, כאשר ק"ז ישב שם באכסניתו וקבל פתקאות, והבית הי' מלא אנשים, ופתאום הגיע לשם המהרש"ג לבקרו, וכאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, ורצה ק"ז לדבר עמו בענין הג"ל פא"פ, וע"כ שלח את כל העם שהי' נמצאים שם החוצה, ופלפלו ביניהם משך זמן של שעה וחצי, וסוף דבר הי', שהמהרש"ג הודה לק"ז לאיסור.

והנה אחרי זמן מה נהפך הגלגל ר"ל, ואני זוכר עוד את המצב שהי' אז, אשר הרבה אנשים שנעשו אז עשירים ירדו מנכסיהם אח"כ ונעשו עניים. והנה זקני זצוק"ל היה רגיל לבוא מסאלקא להאדאם קודם הפסח על שבת אחד כדי לדרוש הדרשה, ושמעתי אז מפ"ק שאמר בתוך דרשתו, שידעו אשר הענין הג"ל הי' ריבית גמור, וע"כ נתתה מזה הצרה שהרבה מאחב"י נתלדלו ונעשו עניים ר"ל, וכ"ז מחמת שהחטא הג"ל גרם. ושמעתי מפ"ק אאמו"ר שצרה זאת אשר נהפך הגלגל ונעשו לעניים, התחילה רק אחרי שהמהרש"ג חזר מהיתרו והודה לק"ז לאיסור, וכל זמן שהמהרש"ג עוד החזיק בהיתרו, עדיין עשו חיל ונתעשרו, וזה ענין פלא.

וסיפר לי מחותני הגה"צ מוה"ר שמעי' שווארץ זצ"ל הרב מוועליץ ואח"כ במאנטרעאל (תלמידו המובהק ובן אחותו של המהרש"ג), שפ"א באו שני בעלי דינים אל דודו להתדיין לפניו מסובך וקשה, אמר להם: ווען עטץ וואלטס מיך געפאלגט, וואלט עטץ אריבער געפארן קיין האדאם, להתדיין לפני הרב דשם.